

קונטרס

אזהרה גדולה

בענין עירובין בעיירות גדולות

בעזר החונן לאדם דעת

על ידי

ישעיהו טוביה הלוי דירעקטאר

משנכנס אדר
מרבין בשמחה

בעזרהי"ת

Rabbi Shiah T. Director

1540 57th Street
Brooklyn, N.Y. 11219
(718) 435-2269

אנו מבקשים מכל מי שבא לידם קונטרסים וספרים שיצאו לאור על ידי
שיעינו במש"כ שם, ואם המצא תמצא שם דברים שאינם אמתיים שיכתוב לי
טעמם ונימוקם ויעמידני על האמת ואחזיק להם טובה.

ה ת ו כ ן

הקדמה..... 3

לבאר שאין שום אוסרים לתקן עירוב בברוקלין.
לבאר שאין שום מקום להחמיר חומרת המשכנות יעקב.
פירסומת לאיסור עירובין ודאי היפך דעת רבינו
הגר"א מוולנא וכל גדולי הדורות. וכ"ש לצעוק
שמטלטלים עם העירוב מחללי שבת היפך דעתם.
לבאר שהאיסור משנת תשל"ט היה רק מפני שהגידו
שקר לרבנים החותמים. ועדיין מפרסמים מודעה זו.
מקורות מגאוני הדורות מדורות הקודמים שמצוה
לתקן עירוב אפילו במקום שיש ס' ריבוא בעיר.
אין להתחכם על חכמי דורות הקודמים.
לבאר שהאומרים שלא כדבריהם הם כזבובים קטנים

הולכים על תשובתם ומטנפם..... 5

לבאר שגדרי רשות הרבים מבוארים היטב בדברי
רבתינו הראשונים. אין להשגיח על האומר היפך
מדבריהם. ומחדש חידושים מדעתו.
הערה על מי שכתב על הרמב"ן בדין מפולש מנלן
להרמב"ן דבר זה. דברי הגאון ר' אלי' חזן זצ"ל
הערה על הנ"ל.

לבאר שאין לפרסם דברי תורה בענין הזרעה מלאכותית
דברי מרן הגרי"ז זצוקל"ה ודברי מרן הגאון מטשבין זצוקל"ה
לא היה אף א' מגדולי הדור שהתיר תועבה הנ"ל.
ובשכונת וומ"ב שרפו ספרי המתיר. אעפ"כ בעוה"ר,
הכריזו על הנ"ל דברים שלא הכריזו על החתם סופר.
דברי המחבר בשולחן ערוך נאמרו ברוח הקודש ואסור
לחלוק עליו. לבאר שדבריו הסכמת חכמי הדורות.
ביאור גמ' ב"מ דף נ"ט במעשה דר"א הגדול שחלק
על החכמים והחרימו. דברי רבינו גיסים בברכות.
בת קול הי' לנסיון. ענין העירוב ג"כ נסיון אם
יניחו הקבלה שבידם. לבאר שמעשה פושעים נגד

העירוב ופרסומת מודעות שלא ברצון חכמים..... 9

ביאור רחב בדין אחרי רבים להטות.
מבאר שאין להורות הלכות נגד הרוב.
דכתיב אחרי רבים להטות.
מבאר אם גדול בתורה סב"ל שלא כהרוב
אם יכול להגיד דעתו.
מבאר אפילו לדברי הראשונים שיכול להגיד
דעתו נגד הרוב. אין זה נוגע לאחרים. הם
חייבים להתנהג כרוב חכמי ישראל.
לבאר דאפילו בת קול לא מהני להלכה נגד הרוב.
וכמעשה דר"א הגדול. דקאמר בגמ' אין משגיחים
בבת קול.
כ"ש שאין מודעות ברחובות בכוחם להכריע נגד
הרוב. המפרסמים מודעות אלו עוברים על מש"כ
בתורה. אחרי רבים להטות. אסור להתנהג כדבריהם.....13.

בס"ד

מזכרת נצח

לעילוי נשמת אשתי

שרה מרים

ע"ה

שעמדה לימיני בכל דבר נפטרה

ט"ו אייר תשנ"ט

חנצב"ה

הקדמה

כשהתחילו הרבנים בעיר ברוקלין לדבר אודות תיקון עירובין יצאו ברוזים ומורעות מאגודת הרבנים לאסור תיקון עירובין שם. ופרסמו בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל איסור.

למעשה לעולם לא כתב איסור. אלא כתב שאינו מתערב בתיקון העירוב שם. הטעם שאינו מתערב ביאר בתשובה בספר אגרות משה חלק ד' סימן פ"ז. אבל כתב שם ששיטתו שלא כדבר הפוסקים האחרונים. ועל כן לא אמר איסור בדור. ובסימן פ"ח שם הוסיף שבריו שלא כדברי הש"ע ורוב הפוסקים. לכן מש"כ בסוף התשובה שם שיש רשות הרבים בברוקלין ואסור לתקן עירוב. היא כשיטתו הנ"ל נגד כל הפוסקים והש"ע. וכל זה פשוט להמעיין שם.

נתפרסם ברחובות ובעתונים איסור מר"מ משה לתקן עירוב בברוקלין. אבל להלכה אסור לפרסם דברים אלו. וכל הפרסומת נעשה שלא בהסכמתו. שהרי אחרי רבים להטות כתיב. אנו חייבים להתנהג כדברי רוב פוסקים. ואסור לפרסם פסקי דינים נגד הרוב. כמבואר בפנים בהקונטרס.

ומי לנו גדול מר"מ אליעזר הגדול. יצאתה בת קול שהלכה כמותו בכל מקום. ולא השגיחו בבת קול מפני שאמר נגד הרבים. ולבסוף התרימו מפני שחלק על החכמים (ב"מ דף נ"ט).

הרי כלל בידיני מסיני שהולכים אחר הרוב בכל דיני התורה.

איסור גמור להתנהג כפסקי האגרות משה בענין עירובין. מפני מש"כ אחרי רבים להטות.

החותרים על מורעות לחזק דבריו ג"כ עוברים על הנ"ל. שהרי אסור לפסוק נגד הרבים. וכבר כתב באג"מ שדבריו נגד הרבים. ואפילו בניו ותלמידיו אסורים להתנהג נגד הרוב כמבואר בפנים. זו אזהרה גדולה לדורות. ויה"ר שיתגלה אורות האמת בבגצבב"א,

יטעיהו טוביה הלוי דירעקסאר

אדר א"תש"ס

בס"ד מוצש"ק חרומה חש"ס

מע"כ הרה"ג ר' מנחם נחום יצחק גרויז שליט"א בהמ"ח קונטרס נחמד
גן יצחק, כן ירבה ויוסיף להגדיל תורה, ועיד"ז נזכה לכל טוב בזה
ובבא,

אחדשה"ט באה"ר להעמלים בחה"ק,

בא לידי קונטרס נחמד הנ"ל בענין עירובין ורצוני להעיר בזה
איזה הערות ודאי אינם ידועים למעכ"ת.

מה שכתב מעכ"ת בראש הקונטרס שאין כוונתו לפגוע בכבוד הרבנים
האוסרים. הרי לא נמצא אוסרים. רק שקרנים המפרסמים מודעות ולחצים על
רבנים לחתום עליהם. ובענין דעת הגר"מ פיינשטיין זצ"ל. הרי מבואר בדף
6 בקונטרס רצוף בזה "דעת ה"ה" לא כתב לאסור תיקון עירובין
בברוקלין. ודוק בזה.

כ"ש שאין דעתו שצריכים לפרסם מודעות ברחובות העיר לאסור תיקון
עירובין. וכ"ש שאין להגיד שקרים לרבנים כדי שיחתמו על איסור תיקון
עירובין. כי מעולם לא הוציא שקר מפיו. ורחוק הוא מהנהגות אלו.
ובדף האחרון של קונטרס הנ"ל, **הסכמה**, על ספר שכתב נגדו. וכתב
שצריכים לחזק המתבר. ולעיין בדבריו. הרי לא הי' דעתו שצריך לעשות
מלחמה נגד תיקון עירובין. כי ידע היטב שדבריו היפך הש"ע וכל הפוסקים
וכמ"ש בחשובותיו מפורש. ועיין היטב במכתב ראשון (דף 3) בקונטרס הנ"ל
ר"ב.

וכן מש"כ שאינו כותב נגד אלו שיט להם קבלת כהמשכנות יעקב. אין
שום קבלת ממנו להחמיר במקום **מוקף** מחיצות. וכמבואר היטב בקונטרס ר"ב.
ודבריו מקורם מדברי רבינו הגר"א מוולנא. מובא במעשה רב שלא הי' מטלטל
עם העירוב בוולנא. וכן אמר לבני ביתו. ושם לא הי' מחיצות.

אבל לא כתב שם שעשה בהלה בעיר ואסר על התושבים שם שלא לטלטל עם
העירוב. כמו הספשים כאן. ולא פירסם מודעות שאסור לטלטל. שהרי ידע היטב
מדעת דש"י וההלכים בשיטתו. וע"ז סמכו לחקן עירוב שם. גם לא הלך לרבנים
לקבץ חתימות לאסור טלטול שם.

אין מביאם בקונטרס דברי רבינו הגר"א. בזמן שהמתנגדים לתיקון עירובין
עושים היפך ממה שהנהיג רבינו הגר"א בוולנא. ומהרסים ומבזים מחקני העירוב.
ואמרים שהם מחללי שבת ומביישים אותם ברבים. הכי זו גם כן הנהגת רבינו
הגר"א. הכי נשמע ממנו דברים כאלה. הכי נשמע משום גדול בישראל דברים
כאלו.

מה שכתב אודות הרב ווייסמאן וספרו יציאת השבת. קשה לדבר מזה.
מ"מ אכתוב.

בקונטרס רצוף בזה " למען קדושת השבת " בדף הראשון יש מכתב
מהרב מיאס זצ"ל. אודות חיקון עירובין בברוקלין שכונת פלעטבוש. ושם
קונטרס מהאדמו"ר ממוזאי. ורצונם הי' לאסוף אסיפה לשמוע דעת הרבנים.
כדרכה של תורה.

מה עשה משה ווייסמאן הנ"ל. כששמע שרוצים לדבר מחיקון עירובין
בשכונה. הלך מרב לרב לקבל חתימתם נגד חיקון עירובין שם.

אמר הרבנים הציונים המאדרינים רוצים לתקן עירוב שלא כדין. ויהי'
מכשול הרבים. זו אינו. כוונתם היחה לשלם כסף עבור חיקון העירוב
והשגחתה. הבינו היטב. העירוב צריכים לעשות על פי הוראת רבנים מומחים
בקיאים בעניני עירובין.

בשיחה עם האדמו"ר ממוזאי נ"י אמר שכן הי' מעשה המקוה שם.
לא הי' מקוה בשכונה לפני מ' שנים. הנשים מפלעטבוש הלכו לבארא פארק.
הרבנים המאדרינים האלו שומרים חוקי טהרה ורצו לבנות מקוה בשכונה.
המקוה נבנה ע"פ הוראת הרב מיאס ועמדה תחת השגחתו. וכך תחת השגחת הרב
משומקוט זצ"ל.

וכן הלך משה הנ"ל לאגודת הרבנים וסיפר להם כהנ"ל. והם הוציאו
מורעות לאסור עירובין בשכונת פלעטבוש.
אילו הי' יודעים אז שרבנים חרידיים עוסקים בזה לא הי' אף אחד חותם
נגדם. חוץ מהרב ווייסמאן ואביו.

באותו פרק יצא לאור ע"י ספר עירוב והוצאה ותיו יהושע. שלחתי הספר
לכל החתמים על המודעה לאיסור. והם הי' מבוהלים. לא ידעו לחד עצות
בנפשם. הרי גדולי עולם החירו לערב מפני מחצת היס. והם חתמו שמחיצות לא מהני.
אחר שקבל הדיין מסאטמאר הספר. (הוא ג"כ חתם על המודעה הנ"ל)
נפגשתי עמו. ושאלתי אם קבל הספר. וצחוק קל עבר על פניו. והשיב כן.
לא אמרתי לו יותר מזה. אלא שאלתי אם עיין בספר. והשיב כן. ועוד צחוק עבר
על פניו. היינו מפני שחתם לאיסור נגד גדולי עולם. והבין שעשה שטוח.
ולמעשה אחר שהי' בהלה בעיר ע"י ווייסמאן ושלוחיו הרעים. פירשו
הרבנים החרידיים מכל הענין. שלא הנ"ל להתעסק במחלוקת.

אשאל שאלה קטנה. אם כוונתו לשם שמים. מי היה מעכב ע"י לבא לאסיפת
הרבנים בבית מדרש של הרב מיאס זצ"ל להגיד דעתו. כדי שידונו בדבריו
הרהגה"צ גדולי הפוסקים אז. אלה הוא ידע שלא יתקבלו דבריו בין החכמים
על כן עסק בגניבת דעת רבני העיר לאסור חיקון עירובין.

כשיצא ספרו לאור לפני ח"י שנים צחקו ממנו הרהגה"צ גדולי תורה בדור. אף אחד לא השיב על דבריו. שהרי כתב היפך מדברי הש"ע. והפוסקים נחקבלו אצל כלל ישראל מדורות.

כתב שמפולש בקו ישר. פירושו עקום וזה דעת כל הפוסקים. היפך מכל הפוסקים שאנו נגררים אחריהם. והיפך מפס"ד של השולחן ערוך ונ"כ ודברי הפוסקים נחקבלו אצל כלל ישראל מדורות.

וכן כתב שקר שאין מחיצות סביב ברוקלין. דבר נגלה לעיני כל. אין צריך בקיאות לזה כל מי שיש לו שני עניים יכול לראותם.

האיש הזה פשוט משוגע. ועסק בפרסומת שקר זו עשרים שנים. ורבים מאמינים לו. כי טרחה להם לבא לראות המחיצות. ואין נ"מ להם אם יש עירוב או אין עירוב.

הנשמע כזאת מעולם. לבא לרבנים ללחצם לתחום על מודעה לאיסור עירובין. רוב הרבנים דחפו מביחס. אבל נמצאים טפשים.

בשנת תש"ס באו להר" מסקולען ואמרו: קלי הדעת מתקנים עירוב. וחחס נגד חיקון עירובין. את"כ נתברר לו האמת הרהג"צ ר" חיים לייב כ"ץ נ"י ועוד פוסקים מפורסמים עומדים בראש. וביטל חתימתו נגד העירוב. ועדיין מפרסמים אותו. המדובר מכת שקרנים. ולא מכת אוסרים מטעם נלנן וראיות. ביק ושיפגל אומרים שהרב משה ביק אסר חיקון עירובין. אבל הוא לא ידע כלום בענין. החזיר הספרים ששלחתי לו. ואמר שזה קלקול עירובין ולא חיקון עירובין. וכל זה נמצא חח"י בכתב יד קדשו. הכי נשמע כדבר הזה שרב בישראל יאמר על גאוני הדור לפני ק' שנים שדבריהם "קלקול עירובין". הי' צריך להחרימו מפני בזיון ח"ח גדולי הדור.

מחובתן לפגוע בכבוד הרבנים האוסרים בלי טעם נגד הש"ע וכל הפוסקים. אין שום צורך לכתוב החנצלות נגד כח שקרנים. מזייפי החורה. הלכה בדרך נחקבלה מדורות. ומאיימים על רבנים להסכים להם. יאבדו הם וכל כיוצא בהם בזה ובבא.

כתבתי ואני את נפשי הצלחתי,

בברכת כל טוב והצלחה בכל,

יצחק אייזיק וויזניץ ז"ל

נ.ב. גם נכון להעיר על מה שמרבה להביא דברי מרן מו"ר הגרא"ק. הכתב יד של אותה תשובה הי' לפני וכתב בכותרת בראש התשובה " הערות על מחלוקת המשכנות יעקב והב"א ". הרי לא כתב הלכה למעשה. וחשובתו בענין לא נגמרה. כי הלך לעולמו קודם גמירתה.

דבריו שם הם רק נו"מ בהלכה. מי יודע מה שה' כתב אחר שלן בעומקה של הלכה. וביאר כל הפרטים בזה. אחר עיון בדברי הראשונים והאתרוניס בענין.

ולמעשה סברת החזון איש כבר כתוב בספר תיו יהושע ר"ב ברף ג' ע"ב בסופו ובדף ר' ע"א. ובדף ה' ע"ב בסופו כתב שהסכים לדבריו גדולי ירושלים תובב"א והגאון ר' חיים ברלין זצ"ל שהי' ראב"ד ק"ק מאסקווא קודם באו לחצרות ה'. ועיין שם דף ג' בראש הדף מש"כ אורות מחיצת היס ושם דף ו' אות א' בענין מחיצת היס. וחזר על כלל זה דמחיצת הבתים שם דף ז' ע"ב אות ט' ושם דף ח' אות י'. ובענין ס"ר עוברין בכל יום עיין שם דף ח' ע"ב אות י"ג דברים ברורים. ובענין הגשרים עיין מש"כ שם אות י"ד. ועיין עוד משכ"ש דף ט' ע"ב אות כ"ז. ועיין בספר עירוב והוצאה מה שהאריכו גדולי הדור בדין מחיצת היס. והתירו לטלטל בלי שום חיקון מצד היס. והמדובר הי' מעיר נאו יארק בזמן שהי' שם ס"ר.

כלל יש בידינו שאין להתחכם על גדולי דורות הקודמים זיע"א. הרי הם יודעים כל מה שאפשר לדעת בענין זו. ופסקו הלכה למעשה. הם גדולי האומה שהאירו העולם בחכמתם וצדקתם.

החולק עליהם ברורינו, וברור העבר, הם כזבובים קטנים הולכים על גבי חשובתם ומטנפס. אין דברי המתנגרים להם כלום. יהי' מי שיהי'. לכן פלפולו נגד מהרסי הדת היא שלא לצורך. כי מי שאינו מבין גרלותם של הקדמונים. וסבר שחכם הוא יותר מהם אסור לדבר עמו. הרי מחיצת היס הוי מחיצה כהסכמת הפוסקים. כ"ש מחיצות גמורות נבנו על ידי בני ארס הוי מחיצות. והם באים להכחיש כלל זה. נגר חכמי קדם שהתירו מפורש. ומה יכולים לדבר עמהם עוד. חכמים הם לרע ולא להיטב. כל דבריהם הבל בעלמא יהי' מי שיהי'.

דהדשה"ט,

בס"ד אור ליוט ה' פ' תצוה תש"ס

מע"כ הרהגה"מ בעה"מ קונטרס הנפלא גן יצחק ר' יצחק גרויז נ"י כן ירבה
ויוסיף להגדיל תורה,

אחדשה"ט באה"ר להעמלים בתה"ק,

בענין מש"כ מע"כ בספר נפלא הנ"ל דף ג' אות ה'. הביא דברי
האגרות משה בתשובה וכתב סברות נגדו. העיקר חסר מן הספר.

שהרי גדרי רשות היחיד ורשות הרבים מבוארים היטב בדברי
רבותינו הראשונים. וכמו שהביא מעכ"ת בקונטרסו הנחמד. ויש מחלוקת
האחרונים לענין פסק הלכה. מובא בבית אפרים, משכנות יעקב, ועוד
פוסקים.

דבר שלא נמצא בשום ראשון אין לה מקום בהלכה. חידושו של
האגרות משה לא נמצא בשום מקום. חידושו של י"ב מיל לא נמצא בשום
מקום. וכן מש"כ כדי שיהי' ס' ריבוא צריך שידורו בעיר ג' מיליון
אנשים. פלא! אז יהי' נמצאים ברחובות ס"ר?

דבר זה הי' צריך להכתב מפורש בראשונים. כי אולי צריך י'
מיליון אנשים גרים בעיר כדי שיהי' ברחובות ס"ר. אולי גם אם
מיליון אנשים גרים בעיר נמצאים ס"ר ברחובות.

גם כתב שדבריו חידוש לא נמצא בשום מקום. וגם כתב בתשובה ח"ד
סי' פ"ח דבריו היפך מפס"ד של הש"ע. ומה שמסיים בתשובה שם דהוי
איסור דאורייתא. הוי נגד כל הפוסקים. וכמ"ש ובתשובה סי' פ"ז שם.
הרי כתב בחא"ח סי' ק"מ בענין מפולש. כתב הרמב"ן הרא"ש וכו' דהוי
קו ישר. מנלן להרמב"ן דבר זה בלי ראייה. ולא קבל דבריו.

אם כי הדבר פשוט שלא הלכו בעקמימות במדבר. הרי הענן הלך לפניהם.
לא הי' להם שום שעם להתעקם הילוכם. הענן עשה להם דרך חלק בלי שום
מכשול בדרך הילוכם. ואם הרמב"ן כתב דבר זה הי' ראיות. ואם לא כתבם
מה נ"מ. הרי אנו מדברים מראשונים כמלאכים. וגם הי' להם יסודות בהלכה
בקבלה מרבתיים עד חז"ל. (א"כ יש להקשות על האג"מ מנלן דבר זה שכתב.)
פעם הגדתי דברים אלו להגאון ר' אלי' חזן ד"מ ישיבה תודה ודעת.

והשיב"דאס איז גלעט משוגע גראט". היינו לחלוק על הרמב"ן מסברא ולהקשות
עליו כנ"ל. הוא הי' עומד ומתפלא מדברים אלו. אמרתי לו ר' אלי' אינך
מאמין לי? הלא הדברים מפורשים באג"מ סי' ק"מ ודאי יש לך הספר בבית ע"ש.
והשיב: "ח"ו אינני מחזיק ספריו בבית".

זו הי' גישתו של גדולי הדור לפסקי האגרות משה. ושמעתי מתלמידי

הרב הוטנר, ר"מ ישיבה חיים ברלין, שהי' אז מהישיבות החשובות בעולם, שאמר, "אם ד' משה אמר שאסור אסור לגוי ג"כ". הרי הוא מרבה להתיר כל דבר. ובבני ברק אינם מחזיקים פסקיו בשום דבר. מפני דברים עקומים שכתב בענינים שונים. נכון לציין כי הוא יתיר הזדע' מלאכת ית. שמעתי מהגאון ר' דוד קראיזר, שהי' ר"מ בישיבת סקוורא, הרבה שנים, שבקשו ממנו לכתוב מענין הנ"ל בהנועם. וכששמע מזה הגאון מבריסק זצוקל"ה קראו לחדרו. אמר לו מפורש שלא יכתוב מענין זה. אפילו אם יכתוב איסור ברור. כי כדרך כותבי תשובות, מביאים צדדים לכאן ולכך, ואת"כ המסקנה להלכה, והמעייין בדבריו אולי יבנה יסוד להתיר ע"פ הא"מ כתוב בתשובה. נבלה כזו צריך שלא לכתוב ממנה כלל רק לפרסם שזה אסור. ומפורסם בשם הגאון מטשביץ זצוק"ל. כששאלו אודות ענין הנ"ל. הטיב דבר מאוס כזה אסור לדבר ממנו. וכדברים האלו כתב הרב משה שטרנבוך נ"י במכתב נדפס בסוף קונטרס דעת תורה ר"ב. ויעייין שם עוד שאלות להלכה שפסק בהמ"ח אג"מ נגד קבלת הפוסקים.

הרבי מסטמאר זיע"א יצא נגדו. נדפסו הרבה תשובות נגדו בירחון המאור ועוד מקומות. ולא היה אף אחד מגדולי הרבנים בדור שהסכים לפסק דינו ובשכונת וומ"ב שרפו ספריו ברחובות אז.

אבל בעוה"ר נתפרסם שבה"מ אגרות משה הוא פוסק הדור ואסור להרהר אחריו. פירסומת זו נעשה ע"י אגודת הרבנים ואגודת ישראל אתר פטירת מרן הגר"א קאטלאר זצוק"ל. ולמעשה הי' נמצאים בין באה"ב ובין באה"ק גדולי ישראל, אבל הם לא התחברו לארגונים הנ"ל. ע"כ פירסמו דברים אודות בהמ"ס אג"מ שלא פירסמו אודות החתם סופר בימיו. לא הכריזו עליו שהוא פוסק הדור. גם לא הכריזו על הגאון ר"י אלחנן זצ"ל שהוא פוסק הדור. אבל בזמן קטנות הדעת וטמטום המוחות. כאן באה"ב הכריזו דברים אלו שלא הכריזו על שום גדול בעולם. ואמרו, חייבים לקבל דבריו, אפילו אם אמר היפך מכל הפוסקים. שהרי הוא פוסק הדור. מתקני העידוב עשו דבר גדול. א) תיקנו עידוב שהוא ענין גדול. ב) הוציאו פס"ד נגד שקר הנ"ל שאסור להרהר אחר פוסק הדור. אפילו אם אמר שלא כהלכה. זה ענין גדול להציל היהדות לדורות. ג) נתפרסם ע"י מתקני העידוב שאין לפסק שום דין היפך הש"ע. זה דבר גדול. הרי כל דברי המחבר נאמרו ברוח הקודש. כדהבאתי בקונטרס דעת תורה ששלחתי כבר למעכ"ת.

וטובא בספר שם הגדולים למרן החיד"א מערכת בית יוסף. שיש קבלה שחכמי הדורות שהפוסק כדברי מרן המחבר פוסק כר' רבנים בדורו שהסכימו לפסקיו. מי הם הגדולים בדורו. האר"י הקדוש, האלשיך הקדוש, הלמירו מהר"מ קארדאבירו, המהרלב"ח, ועוד ועוד גדולי וקדושים אינם מפורסמים. שהרי ה"י דור דעה, של חכמי ההורה, זיעועכי"א. הרביצו תורה והעמידו תלמידים הרבה. יש כלל בידינו: כל מקום שאין הרמ"א חולק על המחבר הוא מסכים עמו. הרי נמצא רוב חכמי ישראל מסכימים לפסק דינו. ומי יבא להרהר אחר כל גדולי עולם מדורות הקודמים.

אבל היות שהגר"מ בהמ"ח סאג"מ ה"י מחמיר גדול וי"ש באמת. יש ללמוד עליו זכות כדברי הגמ' בב"מ דף נ"ט בסוג' דתנור טל עכנאי. שר"א מטהר וחכמים מטמאין. ושם בגמ' באוהו יום השיב ר' אליעזר כל חשובות שבעולם ולא קבלו ממנו. אמר להם אם הלכה כמוני חרוב זה יוכיח נעקר חרוב ממקומו מאה אמה אמרו לו אין מביאין ראיה מן החרוב וכו' ואמר להם אם הלכה כמותי מן השמים יוכיחו יצאחה בח קול ואמרה מה לכם אצל ר"א שהלכה כמותו בכ"מ עמד ר' יהושע על רגליו ואמר לא בשמים היא מאי לא בשמים היא אמר ר' ירמיה שכבר נתנה תורה מהר סיני אין אנו משגיחם בבת קול עכ"ל הגמ' שם הצריך לענינינו ויע"ש כל הסוגי'. ולבסוף קאמר בגמ' שברכוהו (לשון נידוי) ויע"ש כל הענין.

הדברים מבהילים. אם הרבים חלקו עליו למה לא הודה להם. הרי כחייב אחרי רבים להטות. ובספר חקרי לב יש אריכות גדול בזה. בחלק א' יו"ד (ואין הספר לפני לציין הסימ' בדיוק). וקאמר שם אם גרול בתורה ס"ל פס"ד באיזה ענין חייב להגיד דעתו. ואסור לו לשתוק. אפילו נגד הרוב. שע"י סברות האוסרים והמתירים יחבאר ההלכה. בפלפול החכמים.

וברש"י ברכות דף י"ט ד"ה וברכוהו: לפי שהרבה מאוד לחלוק בדבר זה כדאמרינן בב"מ בערק הזהב (דף נ"ט). עכ"ל. הרי שהי' חייב להגיד דעתו להלכה אם כן ס"ל אבל לא להרבות. לחלוק על החכמים. וברב ניסים גאון שם עיין דברים נפלאים בביאור הענין. וזיין דבריו כתב וז"ל; שלא היתה הכונה אלא לנסות את החכמים אם יניחו הקבלה שבידם והגמרא שבפיהם בשביל בת קול עכ"ל ויע"ש כל דבריו.

ענין העירוב ג"כ נסיון אם יניחו הקבלה שבידם מחכמי הדורות והש"ע בשביל פס"ד של יחיד נגד כל חכמי ישראל. אם כי הוא חייב להגיד דעתו אם כן סב"ל אחר שלמד הענין. אין זה נוגע לנו. אנו צריכים ללך אחר הקבלה מדורות ע"פ רוב חכמי ישראל והש"ע.

זה מש"כ באג"מ ח"ד סי' פ"ז שאינו מתערב. ולא אמר פס"ד ברור בזה.
 שידע היטב שדבריו נגד חכמי הדורות. וכן כתוב שם. אבל מ"מ חייב להגיד
 דעתו. ולא רצה להיות בר נידוי אכן אמר מפורש שאינו מתערב בדבר. ואינו
 אומר בזה פס"ד ברור נגד חכמי הדורות. ובסימן פ"ח שם הוסיף שדבריו נגד
 הש"ע. שזה קבלת רוב חכמי ישראל. ואינו פליג עליהם. רק רוצה להגיד דעתו.
 ובהקדמה לספרו אג"מ כתב מפורש שאין להורות הלכה מספרו עד שיבדוק
 היטב מש"כ. שאינו פוסק הלכות. רק מלמד הלכות. וכל אחד המעיין בספרו
 צריך לבדוק מש"כ. ואם סב"ל שהראיות שכתב הם נכונים יפסוק כן ואם לא
 לאו.

פעם אמרתי מש"כ שם לאחד ממתנגדי העירוב. והשיב שאמר כן רק
 מפני ענותנותו. לא היא. הוא אמר כן ע"פ עצם ההלכה. שאין לסמוך עליו
 בשום דבר. כי ידע היטב שהר"ב פעמים הוא חולק על חכמי הדורות. על כן
 בא להזהיר. שאין רצונו לדחוק פסקי הלכות שלו על הציבור. שלא יהי'
 ח"ו בכלל בר נידוי כר"א הגדול. שהלכה כמותו בכל מקום. מ"מ ברכוהו
 מפני שחלק על החכמים בחוזק בדין תנור של עכנאי.
 כן נ"ל דבר ברור. מעולם לא הי' כוונתו לפסוק הלכה ברורה בזה.

רק רצונו להגיד דעתו. כמצוה ע"פ תורה.
 חברי פושעים פרסמו מודעות. מבלי לשאל את פיו. כן יצא כתב שקר
 מאגודת הרבנים שיש איסור דאורייתא לתקן עירובין. זה ליצנות בעלמא.
 שהרי דבריו נגד כל הפוסקים והש"ע. ואיך נתהווה מזה איסור דאורייתא.
 הדברים מבהילים ואיך הצליחו לרמות הציבור עשרים שנים. מתקני
 העירוב עשו דבר גדול. הם הרסו דבריהם כליל.
 עם נמצאים עוד כופרים במצות עירוב. מה יכולים לעשות עוד. הרי
 עשו מתקני העירוב, ומפרסמי קונטרסים בענין, כל מה שיכולים לעשות.
 וברוכים יהי'.

כל העוסקים בצרכי ציבור באטונה הקב"ה ישלם
 שכרם בזה ובבא, ויה"ר שנזכה להגאולה שלימה
 בב"א, ונגלה כבוד ה' וכו'

ישיבת טוניה ק"ק ציריך ט"ו

מוצש"ק פ' תצוה תש"ס

מע"כ הר"ה"ג בעהמ"ח קונטרס נפלא גן יצחק ר' יצחק גרויז נ"י
כן ירבה ויוסיף להגדיל תורה,

אחדשה"ט באה"ר להעמלים בתורה,

עש"ק פ' תצוה בא לפני ספר הנפלא חקרי לב, הזכרתי במכתבי הקודם,
וראיתי אריכות גדול בחלק יו"ד סי' פ"א עד סי' פ"ח בדין אחרי רבים להטות.
ובסימן פ"ד, אחר אריכות גדול, כתב וז"ל: הכלל העולה דיחיד נגד רבים
אם סברתו להקל לכ"ע חייב להורות כדעת רבים להחמיר ואם דעתו להחמיר
אף דלשיטת הריטב"א ורבו נראה דיכול להורות כדעתו לבניו ותלמידיו
בצינעה שלא יבא הדבר למחלוקת מ"מ כל גדולי הראשונים חולקים כי על
כן אין ספק שלא יוכל להורות כדעתו כי אם שישמיט עצמו מהוראה זו
וישלח לשואל למי שיודע להחיר לו ואף בניו ותלמידיו חייבין לעשות
כרבים עכ"ל. וזה מש"כ באג"מ סי' פ"ז בח"ד שאינו מתערב. מפני ששיטתו היפך
כל הפוסקים. ולמעשה אין חיוב על שום אדם לנהוג כדבריו שהם נגד הרוב.
ובתוך דברי החק"ל סי' פ"ד וז"ל: בדף ט' דברכות דאי רבנן פליגי
דר"ג לא הי' מורה לבניו שיקראו ק"ש אחר תצוה... דגם בניו כאחרים דמי
דגבי דידיהו ספק הוי שאין כח בידם להכריע כדברי ר"ג אביו ואה"נ דאם
בא מעשה כה"ג בר"ג גופיה היה חייב להחמיר על עצמו עכ"ל. עוד שם וז"ל:
דתנן בדף י' דברכות דר"ש נטה לקרות כדברי ב"ש וסכך עצמו הרי דאף
להחמיר לא הי' בידו לעשות הא נמי ל"מ דר"ט לא הוה פשיט ליה כב"ש
אלא טרצה לצאת אף ידי חובה לב"ש וכל שאינו בעל האיסור דהוי ספק
לדידיה ודאי דאין בידו להחמיר נגד רבים עכ"ל.
וכתב עוד שם וז"ל: מעשה וילדה כלתו של ב"ש ופחת המעזבה וסכך
על גבי קטן... ואם איתא דלהחמיר היו חייבין לעשות כדבריהם מאי ק"ל
והרי הכא לא הורו לאחרים כי אם לעצמו שהרי חיוב חינוך הקטן אינו מוטל
כי אם על האם. לבד ויש לדחות דאה"נ דאי ילדה אשתו של שמאי ה"נ יכול
להחמיר לעצמו אך בכלתו אין החיוב כי אם לבנו של שמאי וכאחר דמי כיון
שלא היה לו כח להכריע בחכמת תורתם כדברי האוסר אין בידם להחמיר
ואפילו משום כבוד האב ורבו ליכא כיון דגלי קרא אחרי רבים להטות
עכ"ל (ויע"ש סוגי' דיבמות דף י"ד-ט"ו).

האריך לבאר שיטות הראשונים בזה בסימן פ"ד וז"ל: וגם ראיתי להר"ן בחידושו לסנהדרין רפ"ח שכתב... והם מתירים הענין ההוא אסור לו לנהוג איסור בעצמו והכי מוכיח במ' הוריות ובירושלמי ע"כ. גביא שם בשם הריב"ז וז"ל ואני אומר דעבר אדאורייתא דכתיב לא תסור ועבר נמי למאי דכתיב אחרי רבים להטות ומרבה מחלוקת בישראל לפיכך אני אומר דיט לחכמים למנוע אותו שלא ינהוג מנהג זה ע"כ אך את זה קשה לי דכאן בספר המצות ובפרשת שופטים כתב הרמב"ן דאסור לו להחמיר הפך רבים המתירים וכמ"ש הר"ן ג"כ בשמו ואילו הרב כתב בחידושו ליבמות... דבמקום דלא שייך לא תתגורדו מצוה שיחמיר לעצמו והסכימו עמו רש"י והתוס' והרשב"א וגם מעיקר הסוגיא משמע הכי דאף למ"ד לא עשו ב"ש כדבריהם נחת המעזיבה והרחבו שוקת יהוא כיון דלא מינכר המחלוקת בכך... והרי דבריו סתרי אהדדי וגם להר"ן והרדב"ז אני תמיה איך סתמו כדבריהם מאחר דבצד זה רבים פליגי עליו וגם הסוגיא גורה כדבריהם ולישב הסוגיא לדבריהם י"ל דס"ל דכיון דהמקטן הקשה למ"ד לא עשו מפתח את המעזיבה ושוקת יהוא ש"מ דס"ל דבכה"ג לא מצי להחמיר כשיטתו אלא דמ"ד לא עשו הוכרח לשנויי דכה"ג דאינו ניכר כל כך המחלוקת מצי עביד להחמיר כשיטתיה וכיון דאיתותיב האי מ"ד וקי"ל כמ"ד עשו ב"ש כדבריהם ואתי שפיר כפשטא א"כ לדירן איך לנו מקום ראיה להחמיר נגד רוב במקום שאינו ניכר המחלוקת וכיון דפשיט לן דאחרי רבים קאי לחכם האוסר א"כ שמעינן דבכה"ג לא יחמיר לעצמו נגד רבים דאשנויי דחיקי למ"ד לא עשו דאיתותב לא סמכינן וע"כ ס"ל דבכל גווני לא מצי עביד להחמיר כשיטתיה ונמצא עכשיו שלשה סברות בדבר להרמב"ן בספר המצות והר"ן והתינוך והרא"מ וספר הבחיי והרדב"ז בכה"ג חייב היחיד להלוך אחר הרוב ולדעת התוספות ורש"י והרשב"א והרמב"ן בפ"ק דיבמות במקום דשייך לא תתגורדו חייב להקל כדעת רבים אבל בלא"ה מצוה שיחמיר לעצמו ודעת הריטב"א ורבו דבכה"ג אין בידו להתיר לו מה שאסור לדעתיה עכ"ל.

ומטיים שם וז"ל: לעולם ראשונים עדיפי מינן ואיך יבטל דעת רבים וגדולים ממנו כי ע"כ העיקר דבכה"ג אינו יכול לבטל דעת רבים... וכ"כ להריא מת' הרשב"א סימן דנ"ג וכ"נ עיקר עכ"ל.

עוד שם בחק"ל סימן פ"ז הביא מספר משפטי שמואל סי' ט' וז"ל: שמצא כתוב בשם הרב רבינו יחיאל דאיתיה במדרש דהקב"ה שנה למשה מ"ט פנים טהור וטמא אמר משה להקב"ה מה אעשה אמר הקב"ה הלך אחר רוב חכמי הדור אם מסכימים הרוב להתר התר ואם לאיסור אסור ע"ש וכדבריו ראיתי להריטב"א

בעירובין דף י"ג משם דבני צרפת וכ"כ רבינו אליהו בפירושו הירושלמי בפ"ק
 דברכות בשם החוספות וגם דאיחי בדרשות הר"ן שהאריך לבאר זה דהקב"ה לא
 הכריע הלכות ונתן ההכרעה לחכמי הדור לפי הרוב אלא שלא הזכירו המדרש
 שהזכיר רבינו יחיאל ודברי החינוך בפ' משפטים נטימן ס"ז והרמב"ן וס' הבחיי
 והרא"ם בפ' שופטים שכתבו דרצון הבורא לעשות כמו שדנו רוב הסנהדרין אף
 אם טעו וכ"כ בדרשות הר"ן דרוש י"ב כדברי אלו הגדולים דכיון דלא נמסר
 למשה הלכות פסוקות כל מה שדנו הרוב אמת אף אם לפי עיון האמיתי היה להם
 לפסוק בהפך ואחר החיפוש דאיחי כן להדיא בירושלמי בפ"ר דסנהדרין מ"ב
 אמר ר"י אלו ניחנה התורה וחוכה לא הייתה לדגל עמידה אמר לפניו רבש"ע
 הודיעני איך היא ההלכה אמר לו אחרי רבים להטות דבו המזכים זכו וכו' עכ"ל.
 וחזר על כלל זה שם וז"ל: שכבר הבאתי לעיל דברי הדיטב"א בשם
 החוספות והמשפטי שמואל סי' ט' בשם דבינו יחיאל שכתבו במש"כ בדי"ג
 דעירובין גבי ב"ק רב"ה אלו ואלו דברי אלהים חיים אע"ג דאיסור והתר
 סתרי אהדרי היינו דהתורה ניחנה למשה מ"ט פנים שהור ומ"ט פנים שמא וההכרעה
 לא ניתן למשה מאת השם ואמר לו שההכרעה תלויה ביד חכמי הדור וכבר הבאתי
 לעיל דאיחיה להדיא כן בירושלמי דפ"ג דסנהדרין וגם הבאתי סמך לזה מדברי
 החינוך בסי' ס"ז והרמב"ן והבחיי והרא"ם על החודה בפ' שופטים וכאמור
 נמצא לפי"ז כי הכריעו רוב חכמי הדור לדעת זאת אף אי לא כיוונו יפה אל
 האמת בדבריהם רבדבר שיש בו איסור והתר לא הכריעו מן השמים וניחנה ההכרעה
 להם עכ"ל.

עוד כתב שם סי' פ"ו וז"ל: לא מצינו שמחלוקת ב"ש ונ"ה ושאר החכמים
 שהיה הב"ד הגדול קיים שהכריעו ההלכה ע"י הב"ד הגדול ובכל המחלוקת כל
 הד עביר כדעתיה כמבוא' בכל הש"ס ואם הי' כת ביד ב"ד הגדול להכריע היה להם
 להכריע והיחיד שעושה כדעתו קאי בלא תסור כי ע"כ נ"ל דלא הי' כת ביד ב"ד
 הגדול להכריע כי אם ביחיד הבא לדון בדבר חדש וחלקו עליו מסברתם בלי
 קבלת רבט שאז סוף דבר לב"ד הגדול אם קבלו אומרים ואי לאו עומדים למנין
 והעובר קאי בל"ח אבל בלא"ה תורה נדרשת בין החכמים כולם ואין לב"ד הגדול
 טום עדיפות משאר החכמים עכ"ל.

ובחוס' יבמות דף י"ד ד"ה רבי הקשה למה לא קי"ל ככת קול דר"א נ"מ
 דף נ"ט) וככת קול דב"ה קי"ל. ומתוך וז"ל: ההיא בת קול שהיתה כנגד דביס
 דרבנן הוי רובא בודאי אין הלכה ככת קול אבל ככת קול דב"ה קי"ל משום דהו
 ב"ה רובא אלא דב"ש מחדרי טפי עכ"ל.

ומפרש מרן החק"ל דברי התוס' הנ"ל וז"ל: ובתירוץ זה מבואר שם בב"מ דף נ"ט דאמרינן עמד ר"י ואמר לא בשמים היא וכתב אחרי רביס להטות ש"מ דמטעם רוב לא השגיחו בב"ק עכ"ל.

ומביא שם מדברי הנ"י בשם הרמב"ן בב"מ שם שכתב וז"ל: דכיון שלא רצא לחזור ואמר חרוב ואמת המים וכותלי בה"מ יוכיחו מחזי כאפקרות' והיה מחזיק במחלוקת יותר מדאי לפיכך ברכוהו ואפשר שהם אמרו מפי השמועה והוא אמר כך הוא בעיני ולפיכך לא קבלו ממנו כל ראיות ושבועולס ואילו הורה למעשה היה נעשה זקן ממרא וכן דעת הרשב"א וכן העלה הראב"ד בחידושיו עכ"ל. הרי מבואר דאפילו יצא' בת קול דהלכה כבה"מ אגרות משה אינו כלום. שהרי ההלכה דאין משגיחין בבת קול נגד הרוב. וכבר כתב באג"מ ת"ד סי' פ"ז שבדבריו לא נזכרו בדברי האחרונים. הרי כתב נגד רוב חכמי ישראל. ושם סי' פ"ח כתב דבריו שלא כדברי הש"ע ורוב הראשונים. זו מציאות. ולא כתב נגד מציאות זו.

הרי הש"ע היא שיטת רוב חכמי ישראל. ובדורו הסכימו לפסקיו מתאים רבנ' כמ"ש בספר שם הגדולים למרן החיד"א מערכת ב' אות כ"ט. וכלל בידינו כ"מ שאינו פליג הרמ"א על המחבר הוא מסכים עמו. הרי זו רוב חכמי ישראל מדורי דורות. כ"ש שאין להשגיח על מודעה יצא ממשדד אגודת הרבנים שיש איסור דאורייתא למי שמטלטל עם העירוב. ידוע, שיש ספק גדול אם מרן הגמ"פ חתם עליו. שהרי בהשובחיו כתב שאינו מוחה במחקני העירוב. וכאן בא למחות. ואם דבריו נגד כל הפוסקים איך נחהוה מזה איסור דאורייתא? ומפרסמי דברים אלו עוברים על איסור אחרי רביס להטות. ומגלים פנים בתורה שלא כהלכה. ואין שום חייוב על שום אדם לשמוע לדברים אלו. דלהרבה שיטות הראשונים אסור להורות נגד הרוב כדביארנו לעיל בראש המכתב. וכן בניו ותלמידיו אינם חייבים לעשות מעשה נגד הרוב. ויש מרבתינו הראשונים דסב"ל דאסור להתמיר נגד הרוב וחייב היחיד ללכת אחר הרוב כמבוא' לעיל. וכל פעם שמפרסמים מודעות ברחובות נגד דעת הרוב. הם עוברים על מצות עשה דאחרי רביס להטות. וי"ל דהם בכלל מחזי כאפקרותא שכתב הרמב"ן שהרי הם מחזיקים במחלוקת יותר מדאי נגד הרוב. וכן כל החותמים על מודעות לאיסור סלטול בכלל הנ"ל. אולי בני נידוי הם. הרחמן ירחט על עמו וישלח לנו גצבב"א, אני כתבתי ואני את נפטי הצלתי,

א"הו טודה ר"י גירצק ו"א